

APSTIPRINU
Skrīveru Mūzikas un mākslas
skolas direktore _____

Iveta Biķerniece
2018. gada 3. septembrī
Rīk. Nr.70/1-7

Skrīveru Mūzikas un mākslas skola
Vizuāli plastiskā māksla
Zīmēšana

Mācību priekšmeta programma izstrādāta metodiskās komisijas
2018. gada 21. augusta sēdē, pieņemta pedagoģiskās padomes sēdē
2018. gada 30. augustā, protokols Nr.3.

Mācību priekšmeta programmu
izstrādāja pedagogi:

I. Melne
V. Klints

2018.

Skrīveru Mūzikas un mākslas skolas profesionālās ievirzes Izglītības programma *Vizuāli plastiskā māksla pamatzglītības pakāpei*

Mācību priekšmeta ZĪMĒŠANA programma

Apjoms –280 stundas

Mērķis: Apgūt zīmēšanas pamatprincipus, novērošanas spējas, noskaidrojot priekšmetu un dabas formu uzbūvi. Izkopt attēlošanas prasmes, mākslinieciskās un tehniskās iemaņas. Iegūt zināšanas par gaismēnas, apjoma un telpas attēlošanas likumiem. Sagatavot iestājai nākošās pakāpes profesionālās izglītības iestādēs.

Uzdevumi:

1.māc. gadā: Iepazīties ar zīmēšanas materiāliem, instrumentiem un lineārās izteiksmes līdzekļiem – punkts, līnija to vienkāršākajos veidos. Prast saskatīt tos apkārtējā vidē – dabā, sadzīvē.

3.māc. gadā: Turpināt grafisko izteiksmes līdzekļu sasaistes apguvi. Attīstīt novērošanas spējas, attēlojot dažādus priekšmetus, ainavu, cilvēku. Attīstīt zināšanas par laukumu un svītrinājumu.

4.māc.gadā: Nostiprināt iepriekš apgūtās iemaņas. Attīstīt novērošanas spējas un veidot izpratni par perspektīvu, konstrukciju, apjoma attēlošanu telpā, pilnveidot tehniskās iemaņas. Apgūt pamatiemaņas lineāram un gaismēnas zīmējumam.

5.māc. gadā: Nostiprināt iepriekš iegūtās zināšanas un iemaņas, padziļināt izpratni par perspektīvu, konstrukciju, priekšmetu formas uzbūvi un apjoma attēlošanu telpā. Paaugstināt zīmējuma tehniskās pabeigtības pakāpi.

6.māc. gadā: Turpināt iepriekšējos gados apgūto zināšanu nostiprināšanu, apkopot zināšanas par konstruktīvo uzbūvi, tonalitāti, gaismēnu, materialitāti, pastiprināti pievērsties ilgtermiņa zīmējumam, pievērst uzmanību dažādām grafikas tehnikām.

7.māc. gadā: Padziļināti apgūt zināšanas par konstruktīvo uzbūvi, apjomu, perspektīvu, materialitātes attēlošanu, iegūt plašākas zināšanas un iemaņas dažādu tehniku un materiālu pielietošanā, iegūtās zināšanas pielietot nobeiguma darbam. Sagatavoties iestājpārbaudījumiem augstākas pakāpes mākslas izglītības iestādēs.

Mācību priekšmeta ZĪMĒŠANA programmas satura apguves secība 1.,3.,4.,5.,6.,7.māc.gads

Māc.gads	Tēmas secība pa mācību gadiem	Stundu skaits	Sasniedzamie rezultāti, zināšanas, prasmes un iemaņas
1.	1.Zīmēšanas tehnikas, materiāli, instrumenti, punkts, līnija. 2.Ainava, tās elementi. 3.Sižetiskie darbi, tās elementi 4.Radošas iztēles zīmējums. 5.Ornamentāls, dekoratīvs zīmējums.	35	Iepazīt dažādas zīmēšanas tehnikas, materiālus. Prast saskatīt tos apkārtējā vidē – dabā, sadzīvē un attēlot plāknē. Mācīties un prast zīmēt nelielus sižetiskus darbus, izmantojot kādu no iepazītajām

			tehniskām.
3.	<p>1.Tehniskie, acumēra vingrinājumi.</p> <p>2.Lineārie un silueta uzmetumi, vingrinājumi.</p> <p>3.Forma, vienkārša konstrukcija.</p> <p>4.Ainava, tās elementi, gadalaiki.</p> <p>5.Radošas iztēles zīmējums</p> <p>6.Ritms dabā, augi, to elementi</p>	35	<p>Vingrināties zīmēt dažādus uzmetumus, skices no dabas. Mācīties un prast zīmēt vienkāršas formas priekšmetus, to konstrukciju. Mācīties svītrināt.</p> <p>Zīmēt radošus darbus pēc iztēles, vai noteikta temata. Novērot dabā augus un prast attēlot to ritmu.</p>
4.	<p>1.Tehniskie, acumēra vingrinājumi-</p> <p>2.Perspektīvas vingrinājumi.</p> <p>3.Vienkāršu ģeometrisku formu lineārā uzbūve.</p> <p>4.Sadzīves priekšmetu grupas uzbūves konstruktīvs zīmējums.</p> <p>5.Radošas iztēles zīmējums.</p> <p>6.Ainava, augi, to elementi</p>	35	<p>Turpināt apgūt skicēšanas iemaņas. Prast attēlot vienkāršas dabas un ģeometrisku formu figūras. Viena punkta perspektīva. Saprast vienkāršus perspektīvas likumus. Prast zīmēt vienkāršus sadzīves priekšmetu uzstādījumus, ieklāt toni.</p> <p>Novērot dabā augus un attēlot to raksturu, ritmu.</p>
5.	<p>1.Tehniskie, acumēra vingrinājumi.</p> <p>2.Ģeometrisku formu lineārās uzbūves zīmējumi, konstruktīvas gaismēnas .</p> <p>3.Perspektīvas vingrinājumi .</p> <p>4.Tonāli izteiksmīgs zīmējums (lokālais tonis, gaismēnas attiecības, telpiskums) -</p> <p>5.Cilvēka figūru, ainavu, arhitektūras, to elementu uzmetumi, īstermiņa studijas.</p> <p>6.Radošas iztēles zīmējums.</p> <p>7.Zīmējums, kurā telpiskuma sajūta balstīta uz materiālu atšķirībām.</p>	35	<p>Vingrināties skicēt, veikli veidot dažādus uzmetumus. Prast attēlot jau sarežģītākas ģeometriskas formas un to konstrukciju, gaismēnas. Divu punktu perspektīva. Skicēt cilvēka figūru dažādās situācijās. Skices prast pielietot savos radošajos zīmējumos. Prast attēlot vienkāršu priekšmetu materialitāti.</p>
6.	<p>1.Ģeometrisku formu lineārās uzbūves un gaismēnas zīmējums.</p> <p>2.Tonāli izteiksmīgs zīmējums (lokālais tonis, gaismēnas attiecības, telpiskums)</p> <p>3.Cilvēka figūru, ainavu, arhitektūras, to elementu uzmetumi, īstermiņa studijas</p> <p>4.Radošas iztēles zīmējums</p> <p>5.Zīmējums, kurā telpiskuma sajūta balstīta uz tekstūras atšķirībām.</p> <p>6.Vingrinājumi , skices studijas, zīmējumi no dabas iztēles zīmējumi dažādās tehnikās.</p>	70	<p>Prast attēlot jau sarežģītākas ģeometriskas formas uzbūvi un gaismēnu.</p> <p>Prast attēlot lokālo toni, gaismēnas un telpiskumu sadzīves priekšmetu uzstādījumā.</p> <p>Turpināt studēt cilvēka figūras, ķermeņa daļu zīmēšanu, izmantojot skicēšanas paņēmieni. Skices pielietot radošajā darbā.</p> <p>Tekstūru prasmīgs pielietojums telpiskā zīmējumā.</p> <p>Skicēšana dabā, dabas elementu pētīšana un</p>

			attēlošana dažādās tehnikās.
7.	1. Ģeometrisku formu lineārās uzbūves un gaismēnas zīmējumi. 2. Zīmējums, kurā telpiskuma sajūta balstīta uz tekstūras atšķirībām. 3. Tonāli izteiksmīgs zīmējums (lokālais tonis, gaismēnas attiecības, telpiskums) 4. Cilvēka figūru, ainavu, arhitektūras, to element uzmetumi, īstermiņa studijas, uzmetumi. 5. Noslēguma darbs, tonāls klusās dabas zīmējums	70	Prast zīmēt sarežģītākas ģeometriskas formas. Mācēt attēlot priekšmetu materialitāti sadzīves priekšmetu uzstādījumā. Cilvēka figūru zīmējums, papildināts ar detaļām. Figurāla kompozīcija, ietverta ainavā. Noslēguma darbā prast attēlot priekšmetu konstrukciju, tonalitāti, materialitāti, gaismēnas.

Mācību sasniegumu vērtēšana.

Zināšanas un prasmes vērtē 10 ballu sistēmā. Vērtēšanā ietver konkrētā uzdevuma un prasību izpratni, tehnisko izpildījumu, darba galarezultātu. (Sk. pielikumu Nr.1)

Mācību darba formas:

mācību stunda, kurā apvienojas teorētisko zināšanu apguve ar praktiskiem vingrinājumiem un paveiktā darba analīzi. Mācību stundu organizēšanā tiek pielietotas:

vispārīgās mācību formas:

apmācība grupā, lai iegūtu jaunas zināšanas meklējumu darbības ceļā, nostiprinātu apgūto un sasniegtu augstāko mācības apguves līmeni;

individuālā apmācība, lai veicinātu individuālo darbu un mācītos pielietot apgūtās zināšanas, lai novērstu robus zināšanās un padziļinātu tās.

konkrētās mācību formas: (mācību nodarbība, konsultācijas, lekcija, video demonstrējumi, skates, izstādes, ekskursijas).

Mācību darba metodes:

jautājuma jeb sokrātisko, lai veicinātu skolēnu izziņas spēju attīstību ,stimulētu skolēnu radošo procesu, attīstītu viņa prasmi izmantot zināšanas, formulēt domu un argumentēt viedokli;

atklājuma, lai padziļinātu skolēnu interesi par mācību priekšmetu, uzlabotu radošos sasniegumus, attīstītu domāšanu un prasmi patstāvīgi plānot, pieņemt lēmumus, izmantot dažādus informācijas avotus;

norādošo jeb direktīvo, lai sniegtu informāciju daudziem skolēniem vienlaicīgi un īsā laikā iepazīstinātu ar lielu informācijas apjomu.

Mācību darba paņēmieni:

saruna – dod iespēju skolēniem un skolotājam paust savu atšķirīgo pieredzi par konkrēto tēmu vai atšķirīgiem vērojumiem;

diskusija – ļauj noskaidrot atšķirīgus viedokļus kādas problēmas vai idejas risinājumā;

prāta vētra – veicina ideju radīt grupā;

spēle – atdzīvina darba procesu un rada darbam labvēlīgu atmosfēru;

pētījums – ļauj izpētīt kādu tēmu, kādas lietas uzbūvi vai tās iespējamās formas;
projekts – lieto patstāvīgu vai grupas darba pētījumu veikšanai par kādu pašu izvēlētu problēmu;
eksperiments – ļauj patstāvīgi atklāt ko jaunu;
radošs individuāls darbs – ļauj patstāvīgi īstenot savas radošās ieceres;
radošs darbs grupās – nodrošina vienlīdzīgas piedalīšanās iespējas;
stāstījums – ļauj strādāt ar visu grupu vienlaicīgi;
demonstrējums – dod iespēju iepazīstināt ar jaunām mākslas tehnikām, paņēmieniem, tehnoloģiju;
stāsta sacerēšana – dod ierosmi par kāda mākslas darba vai reprodukcijas stāsta sacerēšanu;
darbu mape – liek darbus apkopot ilgākā laika periodā.

Mācību darbam nepieciešamais aprīkojums, mācību līdzekļi, materiāli:

Zīmēšanas galdiņi, ķebliši, tāfele, ģipša un sadzīves priekšmeti uzstādījumiem, prožektors, podesti, papīrs, zīmuļi, tuša, sangīna, ogle u. c. materiāli.

Izmantojamās literatūras saraksts

- Dž. Mārtina rokasgrāmata zīmēšanā un gleznošanā 1995.
- V. Zirdziņa Vizuālās mākslas valodas ābece. 1995.
- J. Kalnačs Arī sapņu zīmētājs Kārlis Padeģis. 1993.
- Hundertwasser. 1996.
- V. Ambruš.Kā attēlot dzīvniekus 1998.
- L. Kolvina, E. Spīra Dzīvā daba. Enciklopēdija. 1996.
- Ilze Brikša, Perspektīva un telpiskums
- K. Miesnieks Zīmējumi. 1998.
- Anatomija māksliniekiem.
- Н.Ли Основы учебного академического рисунка 2005.
- Meistardarbņica Zīmēšana ,Zvaigzne ABC

Pielikums Nr.1**Vērtēšanas kritēriji**

Balles	Vērtējuma skaidrojums
10 balles (izcili)	Prot plānot idejas īstenošanai paredzēto laiku, patstāvīgi izvēlas darbam nepieciešamos materiālus, uzdevumu veic ar radošu pieeju un izprot paša radītās idejas vērtību.
9 balles (teicami)	Audzēknis parāda nevainojamas zināšanas, augsti attīstītas domāšanas un radošā darba prasmes.
8 balles (ļoti labi)	Uzdoto veic apzinīgi, parāda labus dotumus, kā arī ir attīstītas gribas īpašības, darbos parādās radošo spēju iezīmes, spēj aizstāvēt savu viedokli.
7 balles (labi)	Audzēknis prot zināšanas un prasmes izmantot pēc parauga, uzdoto veic apzinīgi, strādā patstāvīgi, zināšanās un prasmēs sastopami nesvarīgi trūkumi.
6 balles (gandrīz labi)	Audzēknis zina pamatprincipus, taču iemaņas un prasmes ir nepietiekoši stabilas un pārlicinošas (nespēj patstāvīgi veikt uzdevumu, bieži lūdz konsultāciju).
5 balles (viduvēji)	Pamatvilcienos apgūta mācību programma, taču zināšanās un prasmēs ir daudz trūkumu, uzdoto veic inertī.
4 balles (gandrīz viduvēji)	Mācību programma apgūta aptuveni 50% apjomā. Zināšanas un prasmes ir nestabilas, neatšķir būtisko no mazsvarīgā, uzdoto veic bez īpašas intereses.
3 balles (vāji)	Zināšanas, prasmes un iemaņas apgūtas virspusēji, tās ir nepietiekošas. Audzēknis pieļauj daudz kļūdu, neizpilda skolotāja norādījumus.
2 balles (ļoti vāji)	Apgūtas atsevišķas zināšanas, prasmes un iemaņas, bet nav spēju tās praktiski izmantot. Nav intereses par mācībām.
1 balle (ļoti, ļoti vāji)	Nav izpratnes par priekšmeta būtību un iemaņām tajā.